

Nr 265.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1932/1933 åt dels kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, dels ock innehavare av prästerliga emeritilöner; given Stockholms slott den 20 maj 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sam. Stadener.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 maj 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Stadener anför härefter:

I en till riksdagen avlåten, den 26 februari 1932 dagtecknad proposition, nr 136, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att godkänna de av mig i sagda statsrådsprotokoll förordade allmänna grunderna för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1932/1933 till de prästmän, som finnas omförmälda i lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner

ävensom i lagen den 19 november 1920 (nr 844) angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar.

Vid min anmälan inför Kungl. Maj:t den 26 februari 1932 av här berörda framställning anförde jag bland annat följande:

I likhet med vad hittills varit fallet synes beträffande det till prästerna under ecklesiastikåret 1932/1933 utgående dyrtidstillägget såsom allmän regel böra gälla, att de grunder, som kunna komma att fastställas för utmätande av statstjänstemännens dyrtidstillägg, böra i tillämpliga delar vara normerande jämväl för det dyrtidstillägg, som utgår till prästerna.

Nu gällande allmänna bestämmelser i fråga om de grunder, varefter statstjänstemännens dyrtidstillägg utmätas, äro meddelade i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 265) med däri senare vidtagna ändringar.

Emellertid förete de bestämmelser, som för närvarande gälla för prästernas dyrtidstillägg, en del avvikelser från dem, som tillämpas i fråga om statens befattningshavare.

Med hänsyn till de naturaförmåner och tjänstbarheter, som tillförsäkrats en stor del av prästerskapet i samband med de förutvarande bostadsbostälernas utarrendering, och vilka givetvis i ett flertal fall medfört en ej oväsentlig lättnad i dyrtidens tryck, har det ansetts skäligt, att de i tjänst varande prästernas dyrtidstillägg bleve föremål för någon nedsättning i jämförelse med statstjänstemännens. För de senaste ecklesiastikåren har det till prästerna utgående tillägget utmätts så, att det skulle komma att ligga omkring tre enheter under statstjänstemännens. Ifrågavarande minskning har ansetts lämpligen böra drabba enbart det procentuella tillägget.

Den nya lagstiftningen om provisorisk tilläggs-lön åt prästerskapet har föranlett, att prästernas dyrtidstillägg numera utgå efter reducerad beräkningsgrund.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1932 beträffande utgifterna (för flera huvudtitlar gemensamma frågor) har statsrådet och chefen för finansdepartementet, under 6. Dyrtidstillägg, åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. uttalat, att dyrtidstilläggen för nästa budgetår borde för hela budgetåret fixeras på grundval av en fast levnadskostnadsindex, samt föreslagit ett index-tal av 158. Då jämlikt § 4 i nyssberörda kungörelse den 15 juni 1923 (nr 265) dyrtidstillägget till befattningshavare i statens tjänst med reglerade löner utgår å den för månad uppburna avlöningen efter det procenttal, som erhålles, då hälften av det av Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen i förekommande fall avjämnas till närmast lägre hela tal och därefter i varje särskilt fall minskas med 18, skulle procenttalet för budgetåret 1932/1933 för dylika befattningshavare bliva 11.

Som nyss nämndes har man plägat utmäta prästernas dyrtidstillägg så att det ligger tre enheter lägre än statstjänstemännens. Även enligt de beräkningar, som legat till grund för förslaget till nyssberörda lagstiftning om provisorisk tilläggs-lön åt prästerskapet, har man utgått från att prästernas dyrtidstillägg skulle så avvägas, att procenttalet för dyrtidstillägget beräknades ligga tre enheter under procenttalet för det tillägg, som samtidigt utgår till statstjänstemän med nyreglerade löner. Med hänsyn härtill skulle prästernas dyrtidstillägg för ecklesiastikåret 1932/1933 böra beräknas till 8 procent.

Utöver de ändringar beträffande de i tjänst varande prästernas dyrtids-

tillägg, som sålunda påkallas av den ändrade levnadskostnadsindex, synas inga andra ändringar erfordras för ecklesiastikåret 1932/1933 i förhållande till vad gäller för ecklesiastikåret 1931/1932.

Sedan emeritilönerna genom lagen den 18 mars 1927 (nr 55) om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i emeritilönelagen den 9 december 1910 undergått vissa förhöjningar, hava dessa löner ansetts jämställda med så kallade nyreglerade pensioner. På grund härav hava från och med ecklesiastikåret 1927/1928 vidtagits motsvarande nedsättningar i de till emeriti utgående dyrtidstilläggen. De nu gällande bestämmelserna rörande dyrtidstillägg åt emeriti finnas intagna i förutberörda kungörelse den 18 juni 1927 (nr 295).

Enligt beslut av 1929 års riksdag och samma års kyrkomöte hava, i samband med antagandet av den nya lagstiftningen om provisorisk tilläggslön, vidtagits vissa ändringar i emeritilönelagen (se lag den 13 december 1929, nr 385, om ändrad lydelse av 2—5 §§ emeritilönelagen). Det genom lagen den 18 mars 1927, nr 55, fastställda, i emeritilönen ingående fyllnadsbeloppet har ersatts av ett provisoriskt tilläggsbelopp, som för samtliga emeriti utgör 1,000 kronor.

Någon ändring av de i kungörelsen den 18 juni 1927, nr 295, meddelade bestämmelserna angående dyrtidstillägg åt prästerliga emeriti synes icke vara påkallad för tiden efter utgången av april 1932.

Vad beträffar det procenttal, efter vilket dyrtidstillägget för innehavare av emeritilön skall utgå, har, såsom jag förut erinrat, statsrådet och chefen för finansdepartementet beräknat levnadskostnadsindex för budgetåret 1931/1932 till 158. Då dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal, som med 16 enheter understiger hälften av talet för levnadskostnadsökningen, torde man sålunda hava att för budgetåret 1932/1933 räkna med ett procenttal av 13.

I en till riksdagen förut denna dag avlåten proposition, nr 262, har Kungl. Maj:t, bland annat, föreslagit riksdagen godkänna vissa av statsrådet och chefen för finansdepartementet föreslagna ändrade grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.

Nämnda ändrade grunder innebära, *dels* att dyrtidstilläggen under budgetåret 1932/1933 skola utgå efter ett indextal av 156 mot tidigare föreslaget 158, *dels ock* att det maximibelopp, å vilket dyrtidstillägg skall utgå, för nyreglerad avlöning fastställas till 700 kronor i månaden i stället för, såsom för närvarande, 800 kronor i månaden.

Såsom jag redan framhöll vid min anmälan den 26 februari 1932 av frågan om dyrtidstillägg, bör beträffande det till prästerskapet under ecklesiastikåret 1932/1933 utgående dyrtidstillägget såsom allmän regel gälla, att de grunder, som kunna komma att fastställas för utmätande av statstjänstemännens dyrtidstillägg, böra i tillämpliga delar vara normerande jämväl för det dyrtidstillägg, som utgår till prästerna.

Det förslag till grunder för dyrtidstillägg under budgetåret 1932/1933, som framlagts i ovanberörda proposition nr 262 föranleder jämväl vissa ändringar i det tidigare framlagda förslaget om prästerskapets dyrtidstillägg.

Då jämlikt § 4 i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 265) dyrtidstillägget till befattningshavare i statens tjänst med reglerade löner utgår å den för

månad uppburna avlöningen efter det procenttal, som erhålles, då hälften av det av Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen i förekommande fall avjämnas till närmast lägre hela tal och därefter i varje särskilt fall minskas med 18, skulle procenttalet för budgetåret 1932/1933 för dylika befattningshavare bliva 10. Med hänsyn till att procenttalet för prästernas dyrtidstillägg beräknats ligga tre enheter under procenttalet för det tillägg, som samtidigt utgår till tjänstemän med nyreglerade löner, skulle prästernas dyrtidstillägg för ecklesiastikåret 1932/1933 beräknas till 7 procent.

Härjämte bör, i analogi med vad som nu föreslagits i propositionen nr 262, det maximibelopp, å vilket dyrtidstillägg skall utgå, fastställas till 700 kronor i månaden, d. v. s. 8,400 kronor för år räknat.

För innehavare av emeritilön utgår dyrtidstillägget efter ett procenttal, som med 16 enheter understiger hälften av talet för levnadskostnadsökningen. Med hänsyn härtill har man att beträffande dessa dyrtidstillägg för budgetåret 1932/1933 räkna med ett procenttal av 12.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring i ovan angivna delar av vad i proposition den 26 februari 1932, nr 136, föreslagits i fråga om grunder för dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1932/1933 åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. fl. — föreslå riksdagen

att godkänna de av mig nu ifrågasatta ändrade allmänna grunderna för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1932/1933 till de prästmän, som finnas omnämnda i lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner ävensom i lagen den 19 november 1920 (nr 844) angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Enar Sahlén.